

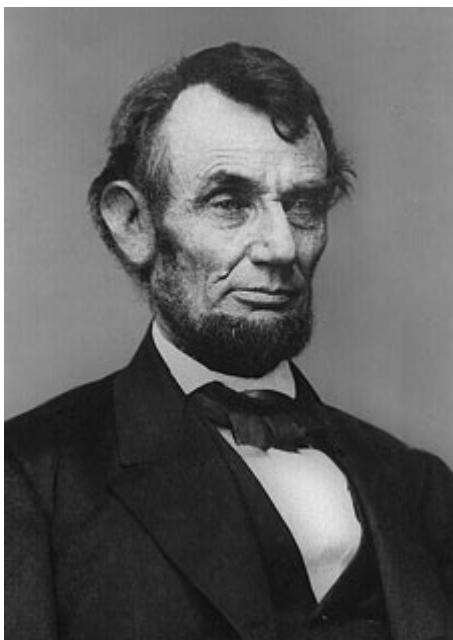
ඡ්‍යෙෂණම් ලින්කන් සහ වාල්ස් බාචින්ගේ ද්‍රීවිග්‍රන්ථසිංහාසරයට ගෞරව කිරීමක්

In honor of the bicentenary of Abraham Lincoln and Charles Darwin

2009 ජූනි 12

ඡ්‍යෙෂණම් ලින්කන් සහ වාල්ස් බාචින් එකම දින එනම් 1809 පෙබරවාරි 12 දා උපත ලැබේම ඉතිහාසයේ අපුරුෂතම සම්පාත්වීම් අතරට අයන් වේ. ලින්කන් එක්සත් ජනපදයේ 16වන ජනාධිපතිවරයා ලෙස, මනුෂ්‍යවරුගාගේ දේශපාලනික විමුක්තියට අතිමහත් ප්‍රතිපදානයක් කළේ ය. අනෙක් අතට විද්‍යාත්මක ක්ෂේත්‍රයේ දී බාචින් එහි බුද්ධිමය විමුක්තියට යෝද ප්‍රතිපදානයක් කළේ ය. අද දින ලේඛ සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය මෙම ගෞරුව්ට මිනිසුන් දෙදෙනා පිළිබඳ තුළකයට සිය උපහාරය පලකර සිටී.

ඡ්‍යෙෂණම් ලින්කන්

ඉතිහාසය තුළ ඡ්‍යෙෂණම් ලින්කන්ට හිමිතැන රඳ පවත්තේ 1861 සිට 1865 දක්වා පැවති එක්සත් ජනපද සිවිල් යුද්ධයේ ඔහුගේ නායකත්වය සහ වහල් මෙහෙය විනාශ කිරීමට තෙතින් පදනම සම්පාදනය කළ විමුක්ති ප්‍රකාශය ලිවිමේ දී ඔහුගේ කේන්ද්‍රීය භූමිකාව මත යි. එහෙත් අවසානයේ වහල් මෙහෙය සහ එය මත රඳුස්ථාපිත දැක්වා ඇති ප්‍රකාශකාලීන ක්‍රියාවලය මත ප්‍රකාශ කොට ඇති පරිදි දිරිසකාලීන කන්ඩායුලික

අරගලය දෙවන ඇමරිකානු විජ්‍යාලිය බවට පරිවර්තනය කළ එක්සත් ජනපද හමුදා දකුණෙදී ලද ජයග්‍රහනය විසින් පමනි.

එක්සත් ජනපද ඉතිහාසයේ අන් කවර වරිතයකටත් වඩා වැඩියෙන් ලින්කන් පිළිබඳව ලියනු ලැබ තිබේ. ඔහුගේ අත්‍යාච්‍රාන්තික දේශපාලන ජීවිතයේ සැම අංශයක් ම පාහේ සවිස්තරව ආවරණය කරනු ලැබ ඇත. ප්‍රතිමුර්තියෙන් සැබැඳු යුද්ගලයා වියුක්ත කරගැනීම අසිරි වන පමනට ඔහුගේ නාමය වටා වන පුරාවාතා අධික ය. එහෙත් ලින්කන්ගේ ජීවිතය සහ වරිතය ඔහුගේ සමයේ ග්‍රේෂ්ටතම එතිහාසික ගැටුව, එනම් වහල් කුමය සහ ජනපදයේ ඉරුනම, සමග බැඳී ඇති ආකාරය විශේෂ අවධානයට ලක් කරනු වේ.

නවීන ඉතිහාසයේ ග්‍රේෂ්ටතම ප්‍රගතියිලී අරගලවලින් එකක දී ලින්කන් කේන්ද්‍රීය භූමිකාවක් ඉටු කළේ ය. මිනිසාගේ සමානත්වය ප්‍රබෝධනක හාජාවෙන් ප්‍රකාශයට පත් කර තිබුනා වූ ද සකල දුෂ්චර්චයන් විනාශ කිරීමට විජ්‍යාලිය හාවිතා කිරීම බලාත්මක කොට තිබුනා වූ ද ප්‍රථම ඇමරිකානු විජ්‍යාලිය විසින් නො විසද ඉතිරි කොට ගොස් තිබුනු අතිමුලික පරස්පර විරෝධයන්ගේ අනමු ප්‍රකාශනය ලෙස සිවිල් යුද්ධය පැන නැගුණි.

1776 විජ්‍යාලියාදී සමානතාවය පිළිබඳ සේෂ්ඨාවන් සහ වහල් කුමයේ පැවැත්ම අතර පරස්පර විරෝධය ගැන දැනුවත්ව සිරිය ද "සුවිශේෂී ආයතනය" පිළිබඳ ප්‍රයුක්තියට පැමිනි කළ ඔවුහු තම මූලධර්ම සම්මුති ගැස්සවුහ. වහල් කුමය පිළිබඳ ගැටුව තියමිත කළට විසදේ යයි බොහෝ දෙනා බලාපොරොත්තු වූහ සියන්න නිසැකු ය. එහෙත් විජ්‍යාලියෙන් පසුව උතුරේ සමාජමය බර සහ කාර්මික ගක්තිය වැඩිවන අතරේ පවා වහල්හිමි පන්තිය රාජ්‍යයේ ආයතනවල තම බලය කුමයෙන් වැඩි කර ගත්තේ ය.

මූල්‍යකාලීන ජනපදයේ හොමික ප්‍රසාරණය වහල් සහ නිධනස් ප්‍රාන්තයන් අතර බලයේ සම්බුද්ධිත්වාවය පිළිබඳ ගැටුව නො නැවත ඉස්මතු කළේ ය. දකුණේ වැවිලිකාර පන්තිය තම දේශපාලනිකව වරප්‍රසාදිත තත්වය පවත්වාගෙන යාමට රැක්ෂා සහගතව සටන් වැදුනේ නව වහල් භූමිවලට අවම වසයෙන් සංඛ්‍යාවෙන් සහ ජනපද බලයෙන් සමාන විය යුතු ය යන ආස්ථානය දරමිනි. වඩා වඩා විකල් වූ දකුණේ

ප්‍රහුව අතර කොටස් කැබේනියන් ප්‍රදේශය දක්වා විහිදෙන වහල් අධිරාජ්‍යක් පිළිබඳ දැක්ම පවා දරා සිටියේ ය.

වෙක්සාස් ප්‍රාන්තයේ සිං පැසිරික් සාගරය දක්වා වූ නව භුමි පුදේශ සමගින් "වහල් බලය" ට වාසි ගෙනදීම ඉලක්ක කරගත් 1846 මෙක්සි රෝවට එරහි ප්‍රකෝපකාරී එක්සත් ජනපද යුද්ධය, අවසානයේ සිවිල් යුද්ධය කර ඏවනය වූ සිද්ධී මාලාවක් මුදා හැරයේය. එවකට ඉලිනොයිහි සෙනට් සහිකයෙකු වූ ලින්කන්, ව්‍යාජ "මිලිටරි උත්කර්ෂනයක් - ලේවැසි වස්සමින් තැගෙන ආකර්ෂනීය යුද දේශීන්නක්" ලෙස හෙලා දක්මින් තම වඩාත් සිත් ගන්නා සුළු කතාවලින් එකක් කලේ මෙම යුද්ධයට ප්‍රතිචාර වසයෙනි. ලින්කන් යුද්ධය පිලිබඳ ජනාධිපති ජේම්ස් කේ. පෝක්ගේ සියලු ව්‍යාජ හේතුන් විවක්ෂනයිලින්වයට භාජනය කලේ යුද්ධය ව්‍යවස්ථා විරෝධී බව හෙලිදරවු කරමිනි. මෙක්සිකේ-ඇමරිකන් යුද්ධය අතරවාරයේ පිලිකුලෙන් යුතුව ලින්කන් කොරුසයෙන් ඉවත් එ ගියේ ඉලිනොයිහි ස්පිෂ්ටිල්ඩ් හි යලි නිතිය වෘත්තියේ යෙදෙමිනි.

1850 ගනන් කුල දැක්නේ පූහුව ජනාධිපති තනතුර, කොංග්‍රසය සහ ග්‍රේෂ්නාධිකරණය පාලනය කරමින් රාජ්‍ය බලයේ ලිවරයන් මත සිය දේශපාලනික ආධිපත්‍යය තහවුරු කර ගත්තේ ය. එය මෙම බලය ප්‍රකෝපකාරී ක්‍රියාවන්වලට පරිවර්තනය කළේ වඩා වඩා උතුරේ මතය කොප කරවමිනි.

ඉලිනොයි ඩීමොකුට්ටික් සෙනෙට් සහික ස්ටේවන් බිග්ලස් විසින් 1854 කන්සාස්-නෙබුස්කා පනත කොංග්‍රසය තුලින් තල්ල කර ගත්තේ ය. මෙම නීතිය, “මහජන ස්වාධීපත්‍යය” මත පදනම් වූ උතුරු දුම් ප්‍රදේශයට වහල් ක්‍රමය ප්‍රසාරනය කිරීමට අවසර දෙමින් සහ කන්සාස් ප්‍රදේශයේ වහල් විරෝධී බහුතරය සහ අසල්වැසි මිසුරිහි වහල් හිතවාදී බලයන් අතර සිවිල් පුද්ධයක් නිර්මානය කරමින් 1820 මිසුරි සම්මුතිය අවලංගු කර දැමිය. ඉන් පහැ 1857 දී කුපුකට බෙවාඩි ස්කේට්ටි නඩුව පැමිනි අතර එහි දී අග විනිසුරු රෝපර් වෙනිගේ ගෞෂ්යාධිකරනය ප්‍රාග්ධනයෙන් සහිත ජනයාට ඔවුන් වහල් වුවත් තිදිහැස් වුවත් පුරවැසියන් හෝ ජනතාවන් ලෙස හිමිකම් නොමැති බවත් එක්සත් ජනපදයේ අනෙකුත් ප්‍රදේශවල වහල් ක්‍රමය අවලංගු කිරීමට කොංග්‍රසයට බලත්තල නොමැති බවත් නීත්‍ය කළේ ය.

කන්සාස්-නොවුස්කා පනත යලිත් ලින්කන්ට දේශපාලනික ජීවිතයට රැගෙන ආවේ රිපබ්ලිකන් පක්ෂය නිරමානය කිරීමට ආවෙශය ලබා දෙමිනි. 1854 තම පියෙක්සා කඩාවේ දී ලින්කන්, නව හූම් පුද්ගලවලට වහල් ක්‍රමය ප්‍රසාරනය කිරීම කෙරෙහි සිය විරැදුධිත්වය තිරුවුල්ට ප්‍රකාශ කළේ ය. එම අවස්ථාවේ සිට මූල්‍ය දේශපාලනික ජනප්‍රියත්වය රිපබ්ලිකන් පක්ෂයේ ජනප්‍රියත්වය සහ බේඛා ජීවෙකාට තිරනයෙන් පස

ඉක්තිමත් වූ වහල් කුමයට උතුරුදීග විරැදුධත්වය සමග එකපෙලට වර්ධනය වූයේ ය.

ఒసనెనాలి చఱువాల రిపబ్లికను పక్కా నామ
యోగ్యతనాలి పిలిగనిమిను లినుకను ఉలినొడిహి
ప్రరూపాలాటమయ వివాద మాలూవక దీ చిగ్గలసేప లిరెహిల
ట్రైసోషనయే యెద్దునెను య. ఉలినొడి వైసియో దిహసే
గననకు మెమ ప్రాయ గనను ఆడ్రెన్లు వివాదిలలా
చఱువాలిలిమం దీన గననకే చంపారయే యెద్దునా ల.
ద్వాలెన ప్రశ్నయ వ్రియే విలుల్ కుమయ ది. చిగ్గలసే ద్వాన
చంగ చమిల్లుతిమయ పిలిలెవెతకకల లబి కైమతి వ్రి అతర
లినుకను విలుల్ కుమయే చఱ కనసూసే నెన్నాచుసుకొ పననెను
వైచ్చిద్దర ప్రసారనయాల లిరెహి వియ. చమసేత శాఖియ ప్రరూ
లినుకను-చిగ్గలసే వివాద చమతిలప అన్నగమనయ కెర్కెనెను
ఉత్తిఖాయి బ్లూడెక్ లినుకనుల పమనకు తొలి ల్రూర్డై
వైసియనుల ద తమ హస్తయాల గతు ఎలల ఉత్తికరమిని. తమను
మెతిలరనయెను స్క్రూలెవెను పరాశయ వ్రుల ద లినుకను శాఖిక
డేంపాలుతిక వైడ్గనుకులికు చమతిల విరితయకు లెస
ఓస్టోమిను వియ.

එහෙත් ලින්කන්ට රිපබලිකන් පක්ෂයේ ජාතික දේශපාලන නායකත්වයට වේගයෙන් තල්ල කලේ 1860 පෙරවාරි මාසයේ අවසන් භාගයේ නිවි යෝක් නගරයේ දී ඔහු පැවැත්වූ කුපර යුතියන් කරාව සි. මෙම කරාව මහජන ස්වාධීපත්‍යය පිළිබඳ බිජ්ලස්ගේ කියාපූමේ නිෂ්ප්‍රලත්වය දීප්තිමත් සහ ප්‍රවේෂම් සහගතව හෙලිදරවු කිරීමකි. එම කරාව ඩුදෙක් ලින්කන්ගේ බුද්ධිමය බලය පමණක් තොට ඔහුගේ යොඳ දේශපාලනික දක්ෂතාවය ද පුද්ගනය කලේය. මෙම දක්ෂතා ඔහුට 1860 රිපබලිකන් ජනපති නාමයේෂනා වරනයේ දී වඩා ප්‍රකට අපේක්ෂකයන් වූ නිවි යෝක් සෙනෙට් සහික විලියම් සෙවේඩ් සහ ඔහියේ ආන්ඩ්‍රු සැමන් වේස් අනිබවා යාමට උපකාරී විය.

ලින්කන් 1860 ජනාධිපතිවරන හේදය මාවත් හතරකින් ජයගත්තේ කෙන්ටකිහි ජෝන් ලොකින්රිජ් වටා දකුනේ සිමොනුට්ටිකයන් පෙළගැසීම නිසා සිය සම්මුතියේ සිහින බිඳ විසුනු වී ගිය සිමොනුට්ටික ස්ටේච් බිග්ලස් පරාජය කරමිනි. විශ් පක්ෂයේ ඉතිරි වූවේ ජෝන් බෙල්ට් නම් කහු. රටෙහි ඩුවැන්ත ගතවීම කෙතෙක් ද යත් ලින්කන් තිබූ ජර්සි හැර උතුරේ ප්‍රාන්ත සියලුල ම ජයගත් අතර ප්‍රාන්ත දෙකක් හැර දකුනේ ප්‍රාන්ත සියලුලන් ම ඔහුව ජන්ද පත්‍රිකාවෙන් ඉවත් කරනු ලැබේ තිබිනි. ලින්කන්ගේ ජයග්‍රහනයෙන් මාස තුනක් ඇතුළත දකුනේ බොහෝ ප්‍රාන්ත බෙදී වෙන්විය. 1861 අප්‍රේල් මාසයේ දකුනු බලකා සවුත් කැරෙලිනාහි ගොට් සම්බන්ධ මධ්‍යම මිලිටරි කළවුරට පහර දුන්හ. එයට ප්‍රතිවාර වසයෙන් ලින්කන් එතැන් පටන් කැරුණුක් යනුවෙන් හැඳින්වූ දෙය පරාජය කිරීමට ක්ෂේත්‍රී මහජන බලමුලුගැනීවීමක් කැදුවුම් කරන ලදී. ඔහු බියජනක දේශපාලනික කරතව්‍යකට මුහුන දුන්නේය.

ජනපදයේ දිගුකල් පැවැත්ම අරහයා සම්මුති ගත් මෙට වූ ලින්කන්ගේ ආකමැත්ත, දකුණු සහ්තය්ද නැගිටීම පරාජය කිරීම නො හැකි හෝ අයුණාන දෙයක් යයි විශ්වාස කළ උතුරේ බොහෝ දෙනාගේ අනවබෝධයට සහ විරුද්ධත්වයට ලක්වය. මෙම ප්‍රධාන කාරකාදීන් අතරට අවශ්‍ය අධිෂ්ථානය සම්ගින් යුද්ධය දියත්කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම දෝහිත්වයක මට්ටමට ලගාටු මිලිටර් ප්‍රධානී ජෝර්ජ මැක්ලෙලන් ද ඇතුළු මිලිටර් නිලධරය ද අයත් වූහ.

ලින්කන්ගේ මූලික අධිෂ්ථානය වූයේ ඔහු පෙරද්ගලිකට විරුද්ධ වූ වහල් ක්‍රමය විනාශ කිරීම නොව ජනපදය රැකගැනීම බව සුප්‍රකට ය. වහල් ක්‍රමය අහොසි කිරීමට උත්සුක වූ භොරේස් ත්‍රිලිට ඔහු සුප්‍රකට ලෙස 1862 දී ලියු පරිදි: “කිසිදු වහලෙකු නිදහස් නො කර ජනපදය රැකගත හැකිනම් මම එලෙස කරමි; සියලු වහලුන් නිදහස් කොට එය කළහැකිනම් මම එලෙස කරමි; වහල් කොටසක් පමනක් නිදහස් කොට එය කළහැකිනම් මම එලෙස ද කරමි.” වහල් ක්‍රම විරෝධීන් වූ ලෞඛිරික් බ්‍රේලස් සහ විලියම් ලොයිඩ් ගැරිසන් මෙම ආස්ථ්‍රානය නො තරමි සහ විනාශයට නියමිත යයි දැක ගත්තේ ය. අවසානයේ එම අහොසිකිරීමවාදීයෝ නිවැරදි බව ඔප්පු කරනු ලැබේනි.

දකුනේ නැගිටීම පරාජය කිරීමට ජනපදය විෂ්ලේෂ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කළ යුතු යයි උත්සුක නොවනා ගත්තේ ය. එනම් දකුනේ ක්‍රියාවාදිකාරය සහ වහල් ක්‍රමය විනාශ කිරීමෙන් තොරව ජනපදය රැකගත නො හැකි බවයි. ඔහු මෙම නිගමනයට පැමින මෙම විෂ්ලේෂ අරමුණ රැකගත් අධිෂ්ථානය ඔහු පුදෙක් එක්සත් ජනපදයේ පමනක් නොව නැවත ඉතිහාසයේ ග්‍රේෂ්ට දේශපාලන නායකයන්ගෙන් එක් අයකු බවට ඔසවාලි ය.

ලින්කන් තමන් ම අත්‍ය'සාමාන්‍ය ජවයකින් යුත් දේශපාලනයැකු බව සාධනය කරගති. සිද්ධියක් මෙන් ම එහි වර්ධනයේ වියහැකි මන්මාවත තක්සේරුකිරීමේ හැකියාව ඔහු පුදරුණනය කළේ තීරනයක් ගැනීමට පෙර තීරනාත්මක ප්‍රශ්නවලට පරිනතවීමට ඉඩ හරිමිනි. සමහර අවස්ථාවල සිද්ධියෙන්ට වර්ධනය වීමට ඉඩ දීමෙදී ඔහුගේ ඉවසිල්ල පමාවීමේ මට්ටමට ලගා වන්නේ යයි පෙනුනි.

1862 තරමි ඇත දී ලින්කන් මැක්ලෙලන්ව තොරපු පසු එවකට ජර්මානු පුවත්පතකට ඇමරිකානු සිවිල් යුද්ධය පිළිබඳව වාර්තා කරමින් සිටි කාල් මාකස් මෙම ගුනය අවධානයට ලක්කර තිබුනි. ඔහු මෙසේ ලිවිය: “සිදුවීම්වල උදම් රල්ල සහ පොදු මහජන මතය තවදුර පමාවීමක් වලක්වන තුරු ජනාධිපති ලින්කන් ඉදිරියට පියවරක් තැබීමට එඩ්තර වන්නේ නැතු. එහොත් එවැනි හැරුම් ලක්ෂ්‍යකට ලගා වී ඇතැයි ‘මහලු ඒබ්’ තහවුරු කරගත් පසු හැකිතරමි නිශ්චඩව ක්ෂතික මෙහෙයුමක්

දියත් කිරීම මගින් ඔහු මිතුරන් සහ සතුරන් යන දෙගාල්ලන් ම පුදුමයට පත් කරයි.”

ව්‍යුත්තියේ ග්‍රේෂ්ට ගමන් මාවත සමග ලින්කන්ගේ නාමය අනනු වූයේ ඔහු අධිෂ්ථානවත්ව සිවිල් යුද්ධයේ නිරතීම තිසා ය. ජනපදය තුළ “වහල්හාවයේ තබාගෙන ඇති සියලු යුද්ගලයන් මෙතැන් පතන් නිදහස් මිනිසුන් වනු ඇත” සි ප්‍රකාශයට පත්කල ව්‍යුත්ති ප්‍රකාශය ලින්කන් තිකුත් කලේ 1863 ජනවාරි 1 දා ය.

ව්‍යුත්ති ප්‍රකාශය අවශ්‍ය කරනු ලැබුවේ යුද්ධයේ මිලිටරිය හඳුසි අවශ්‍යකා විසිනි. එහොත් එය ප්‍රථිම වරට යුද්ධයේ විෂ්ලේෂ ස්වභාවය විවෘතව පිළිගත්තේ ය. වහලුන් නෙතිකිව නිදහස් කිරීම - රුශියානු විෂ්ලේෂයට පෙර ලෝක ඉතිහාසයේ දැවැන්තම යුද්ගලික දේපාල අත්පත් කරගැනීම - මගින් ලින්කන් දකුනේ සමස්ත සමාජ පර්යායට ම මරනිය පහරක් ගැසීම ඉලක්ක කලේ ය.

පුරෝපයේ පත්ති වියුතාත කම්කරුවේ ලින්කන්ව ග්‍රේෂ්ට ප්‍රගතියිලි කාර්යයක -වහල් මෙහෙය විනාශ කිරීම - නායනායා ලෙස දැකගත් අතර එයට සම්පූර්ණයෙන් අනනු වූයේ තම දේශපාලනික සහයෝගිතාව එයට ලබා දෙමිනි. සිවිල් යුද්ධය ඔවුන්ගේ තොරවු ප්‍රශ්නයෙන් යොදා ලැබේනි. ඉඩුසි ධ්‍රියාවනික ප්‍රතිපත්ති ඇමරිකාවේ දකුනු ප්‍රශ්නයෙන් යොදා ලැබේනි. ඉඩුසි ධ්‍රියාවනික සාම්ඝ්‍ය ප්‍රතිසංස්ථාපිත කිරීමටත් අසමාන අරගලයක් ගෙනයාමට රටට නායකත්වය දීමට” සිදු වී ඇති බව මාකස් ලිවිය. මාකස්ගේ ලිඛිය අනුග්‍රහී ලෙස පිළිගන්නා ලද අතර ලින්කන්ගේ ම්‍රිතාන්‍ය තානාපති සහ ජේන් ඇඩමිස් මුහුපුරා වූ වාල්ස් ඉඩුසිස් ඇඩමිස් විසින් එයට පිළිකරු සපයනු ලැබේනි.

ඔහුගේ ත්‍රියාවන් යටින් තිබුනු අවංකත්වයේ ගක්තිය ජනපදයේ ප්‍රතිමුර්තින් ඔහු ජාත්‍යන්තර ගුවකයට ඉදිරිපත් කළ අත්‍ය'සාමාන්‍ය සහ සරල වාග් වාත්‍රයයේ නිරවුල් හාවයට සාක්ෂි දරයි. නිදහස් ප්‍රකාශනය තුළ තොමස් ජෙගරසන්ගේ ගදුය සමග එකපෙළට සිටි ලින්කන්ගේ කරා ඒවායේ තීරනාත්මක හාවයන් කිසිසේත් අහිමි කරගෙන නැතු. ඔහුගේ අනුස්මරනීය සුතුරාග කිරීම ඉඩුසි භාජාවේ ඉහළ ම ව්‍යාක්ත හාවයන් අතර නො නැසී පවතී.

ලින්කන් ඉස්මතු වූයේ හරියට ම ඇමරිකානු සාහිත්‍යය ලෝක වැදගත් කමක් සහිත කළාත්මක නියෝජනයක් ස්ථාපනය කරමින් සිටිදේ ය. නතානියෙළු හෝතොන් සහ හර්මන් මෙල්වීල් ඔහුගේ සමකාලීනයේ වූහ. කිං ජේම්ස් බයිබලය සහ තේක්ස්පියර් රවනා ලින්කන්ට මුල් කාලයේ බලපෑම් කළ සාහිත්‍ය රවනා වූ අතර බයිබලයට ඔහුගේ කැමැත්ත පුදෙක් සාහිත්‍යමය විය. කිසි දිනෙක පල්ලියකට සම්බන්ධ නො වූ ඔහු වරක් මෙසේ කිවේ ය: “බයිබලය මගේ කෘතිය නො වන අතර ක්‍රිස්තියානි ධර්මය මගේ ආගම නො වේ. ක්‍රිස්තියානි ආධානගාහයේ දීර්ස සංකීර්ණ ප්‍රකාශනවලට මට කිසිදිනක අනුමැතිය දිය නො හැකි.” තේක්ස්පියර්ගේ ඉතිහාසයන් සහ බේදාන්තයන්වලින් දීර්ස කොටස් කට පාඨමින් කීමට ඔහුට හැකි බව ඔහුගේ සහායකයන්ට මතක ය.

බයිබලිය රුපක සහ කළාකරුවාගේ (තේක්ස්පියර්ගේ -පරිවර්තක) එතින්හාසික නාච්චල ගුහනය ලින්කන්ගේ රවනා පැහැගැනීවිය. 1863 ගෙරිස්බර්ග් කරාවේ දී අරගලය “ජනතාවගේ, ජනතාව සඳහා වූ, ජනතාව විසින් කරන ආන්ත්‍රික මිතිතලයෙන් අනුගැටීම වැළැක්වීම” තහවුරු කිරීමට කරන පුද්දයක් ලෙස ලින්කන් හැඳින්වුයේ ය. 1858 දී ඩිග්ලස් සමග පැවති විවාදයක දී “මම වහලෙක් නො වන අතර එලෙසින් ම මම වහල් හිමියෙකු ද නො වෙමි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යන්නෙන් මට අර්ථවත් වන්නේ එය සි” සි ලින්කන් පැවසිය. 1858 දී ඉලිනොයි සෙනෙට් සහිකත්වය සඳහා රිපබ්ලිකන් නාමයෝජනාව පිළිගනිමින් ඔහු අනාගත වක්තාමය ලෙස අනතුරු ඇගුවයේ “එයට ම එරෙහිව බෙදී හිය නිවසකට කෙළින් සිටිය නො හැකි ය” යනුවෙනි.

ඔහුගේ දෙවන සමාරම්භක කරාවේ දී සිටිල් පුද්දයේ ආගමික අර්ථයන් හාස්‍යමය අවශ්‍යවාසය සමගින් ඔහු අවධානයට ලක් කලේ ය. “පාර්ට්‍රව දෙක ම එකම බයිබලය කියවමින් එකම දෙවියන්ට යැදින අතර සැමෙකාම අනෙකාගේ ආධාරකරුවාට එරෙහිව තම ආධාරකරුට ආයාවනා කරයි. කිසිම මනුෂ්‍යයෙක් තමාගේ ආහාරය අනෙකාගේ දහැයෙන් අඩුවා ගැනීමට නිකම් ම දෙවියන්ගේ සහයෝගය ඉල්ලීමට නිරීකිත වීම අපුරුව ලෙස පෙනෙන අතර අපව විනිශ්චය කරනු නො ලබමින් අපි ද විනිශ්චය නො කරමු.”

ලින්කන් අව්‍යාප්‍රව ම මානව පිතවාදී විය. ඔහුගේ ජෙනරාල්වරුන්ගේ අකමැත්තෙන් පවා සටන් බිමෙන් පලාංයාම පිළිබඳව චෝදනා ලැබූ සිය ගනන් සෞල්දාදුවන්ගේ මරනීය දත්තින ඔහු අවලංගු කලේ ය. එක්සින් ජනපද ඉතිහාසයේ විශාලතම විධායකය විසින් දැඩුවම් ලිනිල් කිරීමේ නිරතවෙමින් 1862 මිනොසිටා නැගිසිටීම නිසා එල්ලා මැරීමට නියම වූ සියෙක්ස් මිනිසුන් සහ දේශීය ඇමරිකානුවන් 269

දෙනකුගේ මරන දැඩුවම් පුද්ගලිකට විමර්ශනය කළ ඔහු ඒවා ලිනිල් කලේ ය.

එළෙස ම ඔහු පුමුබ පෙලේ කරා කිමෙහි රුසියෙක් සහ අසාමාන්‍ය විද්‍යාධ සහ හාස්‍යජනක මිනිසෙක් ලෙස ප්‍රකට ය. එහෙත් මේ මිනිසාගේ ජායාරුපවල නිරන්තරයෙන් දැකගත හැකි පරිදි මෙම වරිත ලක්ෂන සමග ප්‍රගාඩ දේශීල්පයක් ද එකට පැවතුනි. සිටිල් යුද කාලය තුළ සටන්වල සහ තුවාකරුවින්ගේ තත්ත්වය පිළිබඳ ව්‍යවනයක් දැනගැනීම සඳහා ඔහු වොෂින්ටන්හි විදුලි පතිවුව කාර්යාලයේ බලා සිටි. වසර හතරක් ඇදිගිය සහ 600,000කට අධික ජීවිත බිජින් පුද්දය මෙන් ම ඔහුගේ බිජින් වූ මෙරි ටොඩිගේ කැලැංම සහ පැවුල පිරිහැරයට පත්කළ පුද්ගලික බේදාවාවකයන් ද ලින්කන් මත දැඩුව බලපැවේ ය. මරනය දෙදෙනාගෙන් දරුවන් දෙදෙනෙක බැංල ගත්තේ ය. 1862 දී 11 හැවිරිදි වියේ දී වියහැකි පරිදි වයිෂොයිඩ් උනෙන් මියගිය දෙවන දරුවා වූ විලිට ලින්කන් විශේෂයෙන් බැඳී සිටියේ ය.

කාවාමය බේදාවාවකයක් ලෙසින් වර්ජිනියාවේ ඇපොමුවොක්ස් රාජ්‍ය ගාලාවේ දී දකුනු සන්ධානය යටත් වී සතියකට පසු 1865 අප්‍රේල් 14 වන දා ලින්කන්ට මරනීය වෙඩි පුහාරයක් එල්ල විය. සුපුකට නැළුවුව වූ පෝන් විල්ක්ස් බුත් ඔහු සිටි කවයට ඇතුළු වී ගෙල පිටුපස පුද්දයට වෙඩි තබන විට ලින්කන් වොෂින්ටනයේ ගෝඩිගේ රගහලේ ප්‍රහසනයකට සහභාගි වෙමින් සිටියේ ය.

ලින්කන්ගේ සාතනයත් සමග යලි පුරෝගීය සමාජවාදී කම්කරුවන් වෙනුවෙන් පැන අතට ගත් මාක්ස් මෙවර ආමන්ත්‍රනය කලේ ලින්කන්ට දෙවන නො වන ඔහුගේ උප ජ්‍යායිඩත් ඇන්ඩ්ස් ජොන්ස්න්ට ය. ඔහු මෙසේ ලිවිය: ලින්කන් වනාහි “විපත් දී බියෙන් නො ගැහෙන, සාර්ථකත්වයෙන් උදුම් නො වන, තම ඉලක්කය කරා අනමු ලෙස පිඛිනය යොදනා, අන්ද හැඳිසියෙන් සම්මුතිගත නො වන, හෙමින් බර පියවර තබන සහ එම පියවර කිසිදින පසුපසට නො ගත්තා, මහජන ස්ථාන්දනය දෑඩි වීම මගින් අවෙරුස්යට පත් නො වන, උනුසුම් හදවතක රුම්මිය මගින් දැඩි ක්‍රියාවන් පදම් කරන, හාස්‍යමය සිනාවක අනුරාගය මගින් අදුරු ජවනිකාවන් ආලේකමත් කරන, ස්වර්ගයේ උපත ලැබූ පාලකයන් විහුතියේ සහ පවත්නා තත්ත්වයේ පුරසාරම් සහිත හාවයෙන් කුඩා දේවල් කරන ලෙස නිහතමානීව සහ සරල ලෙස තම යෝධ කරන්වයන් ඉටු කරන, එනම් තනි වවනයකින් කිවහොත් යහපත්හාවය කිසිවික නැති කර නො ගතිමින් ග්‍රේෂ්ටන්වයට පැමිනෙන දුරුලු මිනිසෙකි. ඔහු සිය ජීවිතය පරිත්‍යාග කිරීමෙන් පසුව පමනක් ලෝකය ඔහු තුලින් විරයෙකු සොයාගන්නා මෙම ග්‍රේෂ්ට හා යහපත් මිනිසාගේ නිහතමානීහාවය එවැනි ය.”

සමහරවිට ලින්කන් අපගේ මතෙන්ගතීන් තුළ සඳාකාලික වන්නේ සිවිල් යුද්ධයේ ග්‍රෑෂ්ට ගමන් මාවතේ නිරතවීමේ දී ඔහු පෙන්වූ දැඩි පරිජානයේ සහ මානුෂීයත්වයේ සංකලනය වන්නට පුළුවන. තම මරනයෙන් වසර 144කට පසුව ප්‍රගාඩි ආදරනීයත්වයේ අව්‍යාජ හැඟීමක් ජනනය කිරීමට සමත් වෙනත් වරිතයක් නවීන ඉතිහාසය තුළ සොයාගැනීම අසිරිය. 1865 සිදු වූ ලින්කන්ගේ සාතනය තවමත් මහා එතිහාසික බේදවාවයක් ලෙස දැනේ.

කෙසේ වෙතත් ඔහුගේ මරනයෙන් එක් පරම්පරාවක් තුළ ලින්කන් පිළිබඳ නිල සැමරුම්, ඔහුගේ ජීවිතයේ විෂ්ලේෂ අර්ථභාරය සේදාහැරීමේ සහ සිවිල් යුද්ධය උතුරු පාර්ශවය විසින් ජයගැනීම මගින් ඉස්ම්තතට ගෙන ආ නව පරස්පරවිරෝධයන් සඳහා සූදානම් වීමේ උපතුමයක් එක්සත් ජනපද පාලක පන්තියට සම්පාදනය කළේ ය. 1877 වනවිට සමාජ පන්තින් අතර අරගලය එක්සත් ජනපදය තුළ පුපුරා ගියේ 19 වන ගතවර්ෂයේ ඉතිරි කාලසීමාව පුරා කළින් කළට යොද සහ ලේවැකි වර්ණන පුපුරා යමිනි. එතැන් පටන් එක්සත් ජනපද ඉතිහාසයේ කේත්දිය ගාමක බලය වන්නේ මෙම නව අරගලය විය යුතු ය.

එම 1877 වසරේ ම දකුන ප්‍රතිනිර්මානය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය අත්හැර දමන ලද්දේ අහම්බයකින් නො වේ. රිපවිලිකන් පක්ෂය හරහා ක්‍රියාත්මක වූ උතුරු ධනපතියේ සමස්ත ජනපදය පුරා කාර්මික ධනවාදයේ සහ එහි පිළිවෙත්වල නිර්බාධිත ආධීපත්‍යට හිළුව ලෙස දකුන් පැහැදිලි දේශපාලනික පුනරුත්ථාපනයට ඉඩ දෙමින් යුද්ධයෙන් පරාතයට පත් ඔවුන් සමග ගිවිසුමකට ඇතුළත් වූහ.

ලින්කන්ගේ සාතනය, ප්‍රතිස්ථාපනයේ කාල පරිවෙශ්දය තුළ මත වූ දේශපාලන අර්ථයට ඔහු කෙසේ ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇදේදියේ යන ගැටුවට පිළිතුරු නො තබා ගියේ ය. සියලු අවශ්‍යතා සමගින් ජනපදය ධන්ධාර රේඛ ඔස්සේ වර්ධනය වීම එතිහාසිකව නිරනය වූ ක්‍රියාදාමයකි. අවසානයේ ප්‍රතිස්ථාපනයේ පාවාදීම වැළැක්වීමට ලින්කන්ට හැකි වනු ඇදේදියේ යන්න සිතාගැනීමට අසිරි ය.

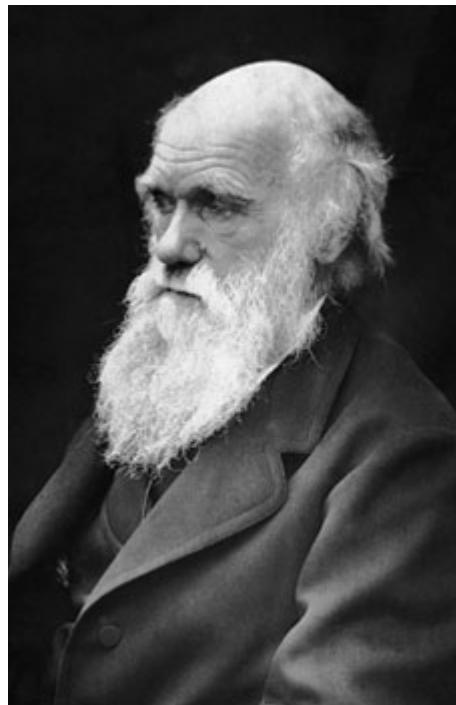
පසුව පැමිනි දශකවල ගමන් මාවත පුරා විශාල අඩුකානු-ඇමරිකානු ජනගහනයට සිවිල් අධිකිවාසිකම් අහිමි කොට හිතුමතයේ බලාත්මක කරන ලද වර්නහේද තන්තුයක අපහාසයන්ට සහ සැම ආකාරයේ කෘත්ත්වයන්ට භාජනය කරනු ලැබේති. අඩුකානු-ඇමරිකානුවන්ට සිවිල් අධිකින් ක්‍රමානුකූලව අහිමි කිරීම 1960 ගනන් -එනම් සිවිල් යුද්ධයේ සිට වසර සියයක් දක්වා - නො නැවති පැවතියේ ය.

එහෙත් මෙම ඉතිහාසය අව්‍යාජව ප්‍රගතියිලි සහ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික විෂ්ලේෂක නායකයා ලෙස ලින්කන්ට හිමි තැන කිසිදු අයුරකින් හින කරන්නේ නැත . සැම

ග්‍රෑෂ්ට එතිහාසික වරිතයක් ලෙස ම ලින්කන් ද සිය යුගයේ මුදාව සහ සීමාසහිතභාවය දරා සිටී. එහෙත් සැම එතිහාසික කාරනාවක් ම එක්තරා අර්ථයකින් එහි ම කාලපරිවේශ්දයට ඉහලින් නැගෙමින් පසුව එන පරම්පරාවන්ට ආමත්තුනය කරයි. ලින්කන්ගේ ක්‍රියාකාරකම මෙන් ම ඒවා යුත්ති සහගත කිරීමට සහ විස්තර කිරීමට ඔහු හාවිතා කළ හාඡාව ද නො නවත්වා ප්‍රයෝගිතනක වේ.

වොම් එල්

වාල්ස් බාවින්

වාල්ස් බාවින් විසින් ජීවින්ගේ සම්හවය පිළිබඳ - *On the Origin of the Species*- යන්න ප්‍රකාශනය කිරීම ස්වභාවික ලේඛය පිළිබඳ අපගේ අවබෝධයේ විෂ්ලේෂක කැදවාගෙන ආවේ ය. පුනරුදියේ විද්‍යාත්මක කොළඹයන් ස්වේච්ඡරනය කරගනීමින් බාවින් ස්වභාවික ඉතිහාසයේ සංකීර්න රුපාකාරයන් ඉස්මතු වීම පාලනය කරනු ලබන ස්වභාව ධර්මයේ අපෝහක නීති සොයා ගත්තේ ය. ඔහුගේ උපතින් වසර දෙසියයකට පසුව ද සඳා ප්‍රසාදනය වන ජ්‍වලිදාවන්ගේ ඒකීකුත් න්‍යාය ලෙස බාවින්ගේ ස්වභාවික වරනය මගින් පරිනාමය වීම රඳි සිටී.

ස්වභාවික වරනය මගින් පරිනාමය වීම අවබෝධ කරගනු ලැබේය යුත්තේ බාවින්ගේ න්‍යාය ද විරකාව්‍යය කුඩාප්‍රතිතියක් වූ පුනරුදිය ස්වභාවනාදයේ වර්ධනයෙහි සන්දර්භය තුළ තබාය. ප්‍රකාශ විද්‍යාවේ පුගමනයෙයි, ගුද්ධ ලියවිලි මගින් නොව නිරීක්ෂනයෙන් වුළත්පතන්න

කරගන්නා විශ්වය පාලනය කරන නීති පිළිබඳ විද්‍යාත්මක සංකල්පනයක් මගින් දේවධාර්මික විශ්ව විද්‍යාවට හිමිතැන ගැනීමට කොපර්නිකස්, බංහනෝ සහ ගැලීලියෝට ඉඩ ලො දුන්හ. එලෙසින් ම බාචින්ගේ ජීවිත්තේ සම්භවය පිළිබඳව හි සාර්ංග ගතකොට තිබෙන ආකාරයට ස්වභාවික වරන නීතිය, කායික විද්‍යාවන්, රුධිර ගලනයේ, වර්ගීකරන විද්‍යාවේ සහ භූගෝල ගාස්තුයේ පරික්ෂණයන් සහ පරිමානයෙන් ගෝලිය වන විද්‍යාත්මක ගැවීමයනයන් හරහා සමුළුවය කර ගන්නා ලද යෝඛ දැනුම් සම්භාරයක් සංශෝධනය කළේ ය.

18වන සහ 19වන ගතවර්ෂවල මුහුදු ගමන්වල දී සොයාගන්නා ලද විශාල එළුනුදිය ද්‍රව්‍ය සමුහයක් කාල් ලින්නේවුස්, ජෙග්‍රී සේන්ට් හිලරි, ජේෂ්ජ් කුවියර සහ රොබට් ඡිවන් වැනි ස්වභාව විද්‍යායුයන් විසින් ඒවායේ වුනුහිය වෙනස්කම්වලට අනුව වර්ගීකරනය කරනු ලැබේ. එළුනුදිය ද්‍රව්‍යයන්, හඳුනාගතහැකි ලෙස ඒවායේ අදාළ පැවැත්මේ තත්ත්වයන්ට අනුරුදී වූ ඒවායේ වුනුහිය සමානත්වයන්ට අනුකූලව අනුමිලිවෙළින් ගබඩා කරන ලදී.

එළුනුදිය ද්‍රව්‍ය කාලයත් සමග වෙනස් වන බව බාචින්ට බොහෝ කළකට පෙර කොමිතේ ඩී බුණාන්, ලැමාක්, රොබට් වේමිබරස් සහ බාචින්ගේ සීයා වූ ඉරෝස්මස් ඇතුළු ස්වභාව විද්‍යායුයේ යෝජනා කොට තිබුනි. භූගෝල විද්‍යායැ වාල්ස් ලියෙල් පාවිචියේ පාෂ්චාත්‍ය සහ හරය අතර ප්‍රදේශයේ වැළැලි ඇති අභාවයට ගිය ඇටකුටු පිළිබඳව අදහස් දක්වමින් පාවිචියේ දීර්ඝ ඉතිහාසය පුරා සැලකිය යුතු ලෙස ජීවය වෙනස් වී ඇති බව හඳුනා ගත්ත ද එම වෙනස්වීම් විග්‍රහ කිරීමට යාන්ත්‍රනයක් නොමැති කම නිසා ඒවා දෙවියන් විසින් තිරුමානය කරන ලදැයි යෝජනා කළේ ය.

1836 දී එවිච්මීස් බිජල් වෙත කළ මුහුදු ගමනින් පසු සංඝ්‍රී සහ අජ්‍රී විශේෂ “ස්වාධීනව තිරුමානය කරනු ලැබේ නැතැයි ද ඒ වෙනුවට විවිධ උපවර්ගයන් මෙන් අනෙකුත් විශේෂයන්ගෙන් පහලට ගළාගෙන ඇටිත් ඇටියි” ද බාචින් හඳුනා ගත්තේ ය. විවිධාංගිකරනය සීයුලු එළුනුදිය ද්‍රව්‍යයන්ට පොදු බව ද එම විවිධාංගිකරනයන් ප්‍රවේශී මූලධර්මය පරම්පරාවන් හරහා ඉදිරියට යවතු ලැබිය හැකි යයි ද බාචින් නිරික්ෂණය කළේ ය. පැවැත්ම සඳහා කරන අරගලයේ දී සමහර විශේෂ නො නැසී පැවතීමටත් තවත් ඒවා එසේ නො වීමටත් ප්‍රවනතාවක් ඇති බව බාචින් දැක ගත්තේ ය. 1859 තම ජීවී විශේෂයන්ගේ සම්භවය ඔහු සුපුකට ලෙස පහත පරිදි සමාජ්‍ය කළේ ය:

“මෙම අනුව සොබාදම් යුද්ධයෙන්, සාගතයෙන් සහ මරනයෙන්, අපට සිතාගත හැකි වඩාත් උච්චතම තිරුමානය වන උසස් සත්වයන් නිෂ්පාදනය යාපුව ම

පැන නම්. ජීවය පිළිබඳ මෙම දැක්මට - ප්‍රාථමිකව රුපාකාර කිහිපයකට හෝ එකකට තුස්ම පිළිනු ලැබේ - එහි සමහර බලයන් සමගින් තේපසක් තිබේ. ඒ අතර ම මෙම ගුහලෝකය ගුරුත්වාකර්ෂණය පිළිබඳ ස්ථාවර තියමයට අනුව ව්‍යුතිකරනය වී තිබිය දී ඉතාම සරලව ආරම්භ වී අනෙක්, වඩාත් ප්‍රසන්න, වඩාත් පුදුමාකාර රුපාකාරයන්ට පරිනාමය වෙමින් තිබේ ඇති අතර තවදුරටත් එසේ වෙමින් පවතී.”

බාචින්ගේ සොයාගැනීම ක්ෂතිකව කළබඳැනීයක් තිරුමානය කළ අතර අද දක්වා ම ගනන් නැති බුද්ධිමය සහ දේශපාලනික විවාදයන්ගේ කේත්දුයේ පවතී. ආගමික දක්ෂිනාංශයට ද එක් හෝ තවත් හේතුවක් නිසා අවිද්‍යාව සහ මිල්යාදාෂ්ටීය දිරිගන්වන හා ව්‍යාදිගා කරන සියල්ලන්ට ම ද බාචින් යන නාමය පවා අරහං ය. ස්වභාවික වරනය මගින් පරිනාමය විමේ න්‍යාය පුදෙක් බාචින්ට අනුව “විද්‍යාමාන ලෙස ලෙස්කය පිළිබඳ ව්‍යාජ ඉතිහාසයක්” වන මැවිම පිළිබඳ බයිඛලිය කතාව නිෂ්ප්‍රහ කරනවා පමනක් නො වේ; එය මනුෂයවරගයාගේ සහ වින්තනයේ වර්ධනය ස්ථාවර ලෙස ස්වභාවික ඉතිහාසයේ පාලන ප්‍රදේශය තුළ පිහිටුවයි.

මනුෂ්‍යවරගයා ද “මනස්ස් ඉනුදියයන්” ද ඇතුළත්ව “සොබාදහමේ සියලු දැ ස්ථාවර නීතිවල ප්‍රතිඵල වේ” යය බාචින් ලිවිය. පරිනාමය පිළිබඳ අවබෝධයක් මගින් “මනෙන් විද්‍යාව නව පදනමක් මත, එනම සැම මානසික බලයක් සහ ධාරිකාවක් ම අනුකුමයෙන් අයත් කරගැනීම් මත, පදනම් කරනු ලබන” බව ඔහු උපග්‍රහනය කළේ ය.

බාචින්ගේ කාර්ය සාධනය ඔහුගේ කර්තව්‍යයේ අර්ථභාරය මුළින් ම අවබෝධ කරගත් අය අතරට අයත් වූ මාක්ස් සහ එංගල්ස්ගේ කාර්ය සාධනයට සම්පූර්ණ සමාන්තර වේ. ප්‍රාග්ධනය රවනා කිරීම සහ සමාජ සංවර්ධනයට යටින් ප්‍රවතින එළිනිහාසික නීති සොයාගැනීම ඒ හා සමානව ප්‍රනරුදිය වින්තනයේ කුට්පාජ්‍යිය පිළිබිඩු කරති.

අනාගතය දෙස, එනම් තරුන සහ තැගී එන ස්වභාව විද්‍යායුයන් දෙස විශ්වාසවන්තව බැඳු බාචින් “ස්වභාවික ඉතිහාසයේ විෂ්ලවයක් සිදුවනු ඇතැයි අපට මැදු ලෙස කළේත්වා කිවි හැකි ය” සි ලිවිය. ඔහුට ඊට වඩා නිවැරදි විය නො නැකි ය. එතැන් පැවත් වැඩි ඇති බාචින්ගේ න්‍යාය (ජාන මගින් ප්‍රවේනිය සිදුවීම සිදුවන ආකාරය අධ්‍යනය කිරීමේ) මෙන්ඩ්බිලියානු ජාන විද්‍යාව, තුතන සංවාදය, ඩීල්න්ස් සොයාගැනීම සහ නවීන ජේවිකිය ශික්ෂාවන්හි අංශ විශාල ගනනක් පෙළගැසීම මගින් පොහොසත්ව ඇති.

ඔහුගේ න්‍යාය අද වෙන කවරදාටත් වඩා සංඝ්‍රී විශේෂ නීත්විත ම ජීවිතය පිළිබඳ ඒකීකෘත න්‍යාය වන පරිනාමවාදයෙන් නොරව ජීවිද්‍යාවේ කිසිදු අංශයක්

වටහා ගනු ලැබිය නො හැක. ජෙත්ව රසායන විද්‍යාව, ජාන විද්‍යාව සහ ක්ෂේත්‍රීව විද්‍යාව, සංචරණ ජීව විද්‍යාව, වසංගත අධ්‍යයනය සහ නවීන ඔශ්‍ය වෛද්‍යය යන එවායේ හදුවතේ පවත්නේ පරිනාමය යි. පොසිල විද්‍යාව වැනි සාම්පූද්‍යාධික මාවත් ඔස්සේ නො නැවති ඉදිරියට ගොස් ඇති පරිනාමය ප්‍රබෝධනක නව අංශයන් වන ස්නෑසා-ජෙත්වවිද්‍යාව සහ ජෙත්වික්ෂාව

(ප්‍රානවත්ත්වූ ගිරියකින් සිවිකොටසක් ගෙන කරන පරීක්ෂා) වැනි ක්ෂේත්‍රවලට ද ව්‍යාප්ත වී ඇත.

එහුගේ උපතින් වසර දෙසියයකට පසු වාල්ස් බාවින්ගේ කාරුය සිද්ධිය මගින් අවුළුවාලු විද්‍යාත්මක සහ බුද්ධිමය විජ්‍යතා නො නවත්වා දිගැරෙමින් සහ ගක්තිමත් වෙමින් පවති.

ඩැනියෙල් ඩිග්ලස්